

ESPECIAU CONCORS LITERARI MN.CONDÒ

CRONICA

JÒCS DE MIMICA ENA HÈSTA DE LIURAMENT DE PRÈMIS MOSSÈN CONDÒ

PREMIATS

NARRACION INFANTIU

Nivèu A (participaires de 9 e 10 ans)

1èr Accèssit: *Enric eth Boteric*, de Mariano García-Riart.

2au Accèssit: *Era bruisha Joana*, de Jaime Forment.

3au Accèssit: *La tuta deu mistèri*, de Veronica Dordeins.

Finalista: *Eth petit pianista*, de Graciela López.

1èr Prèmi: *Ua fantasia de tardor*, de Clara Berdié.

Nivèu B (participaires d'11 e 12 ans)

1èr Accèssit: *Istòria d'un chapèu*, de Pablo Remiseiro.

2au Accèssit: *Diari: un an ena Val d'Aran*, de Marina Cuito.

Finalista: *Non tot ei coma tu te penses*, de Beatriz García-Riart.

1èr Prèmi: *Un matin sense lutz*, d'Ingrid Jaquet.

Nivèu C (participaires de 13 a 15 ans)

1èr Accèssit: *Era carta*, d'Ares Riu.

2au Accèssit: *Reportatge*, de Patricia García.

Finalista: *Ua part dera mia vida*, d'Iris Fernández.

1èr Prèmi: *Eth pairin*, d'Anna Vergés.

POÈSIA INFANTIU

Nivèu A (participaires de 9 e 10 ans)

1èr Accèssit: *Es sasons*, d'Eloy Ramil.

2au Accèssit: *Era solidaritat*, de Maria Castet.

Finalista: *Eth Ceridèr*, d'Aleix Moga.

1èr Prèmi: *Es Mares*, de Maria Aran Justo.

Nivèu B (participaires d'11 e 12 ans)

1èr Accèssit: *Eth haro de Les*, d'Alberto López.

2au Accèssit: *La tèrra*, de Nathalie Prieur.

3au Accèssit: *Vida d'arbre*, de Pierre Gasparoto.

Finalista: *Es mies pantofles*, de David Céster.

1èr Prèmi: *Te demori*, de Beatriz García-Riart.

Nivèu C (participaires de 13 a 15 ans)

1èr Accèssit: *Eth desvelhar dera net*, de Gabriela Calero.

2au Accèssit: *Es pages auriòles*, de Marc Tarrau.

Finalista: *Er adiu*, d'Immaculada Berdié.

1èr Prèmi: *Lo suau secrèt*, de Chloé Bourree.

NARRACION ADULTS

Nivèu D (participaires de 16 e 17 ans)

1èr Prèmi: *Coche e alcòl, mòrt segura*, d'Anna Cuito.

Es auti prèmis demoren desèrti.

Nivèu E (participaires de 18 ans ensús)

1èr Accèssit: *Amazònia*, de Sèrgi Javaloyès.

2au Accèssit: *Lo darrièr*, de Claudi Balaguer.

Finalista: *Lo castèl de la paur*, de Franc Bardòu.

1èr Prèmi: *Memòria*, de Maria Vergés.

POÈSIA ADULTS

Nivèu D (participaires de 16 e 17 ans)

Finalista: *Infini*, de Laurent Trantoul.

1èr Prèmi: *Illusion*, de Candie Belveze.

Nivèu E (participaires de 18 ans ensús)

1èr Accèssit: *Vida*, d'Ester Borrell.

2au Accèssit: *Tardor en còr*, de Paloma Puche.

Finalista: *Estimar*, de Ninfa Carabias.

1èr Prèmi: *Simplement*, de Franc Bardòu.

En un ambient esvagadis, plen de mairs, pairs e tot de familhars des possibles guanhadors transcorrec eth liurament de prèmis deth **IXau Concors Literari Mn. Condò**. Siguec un acte agil, tamb era participacion de dus mims que, tamb desparières istòries e remaquets sense paraules, presentauen es òbres guanhadores en tot hèr mimica allegorica de cada títol.

Çò de mès important der eveniment ère eth liurament des prèmis que represente era reconeishença d'ua òbra de qualitat e idiomaticament ben acabada. Non sonque i auie òbres en aranés, senon tanben en lengadocian e ena varianta biarnesa deth gascon, ei a dèder, que i auie participaires de çò qu'en fòrça parlaments se nomenaue "participants der aute costat dera frontièra" (vedetz quadre adjunt de participaires dera Occitània der Estat francés). Sustot cau destacar era d'un professor d'occitan, Franc Bardòu, deth licèu de Moissac (entre Montauban e Agen) que siguec un des guanhadors en poèsia mès, qu'ath delà, a estat er *amic occitan* que coma professor incentivèc que fòrça joeni dera Gasconha participessen enes prèmis Condò d'enguan; concretament, 11 des sòns alumnes presenteren òbres de poèsia. Cau soslinhar qu'era participacion occitana der Estat francés auec ua bona recompensa en obtier 10 prèmis des trenta sèt autrejadi. Cau lièger era lista de premiats (que vos aufrim en un quadre a part) entà observar que i a plan de nòms de guanhadors de d'autes edicions qu'en aguesta repetissen, evidentament per rasons d'edat, en d'autes categories, mès tamb uns tèxti mès maduri e mès ben trabalhadi.

Es donades de participacion en aguesta IXau edicion des prèmis Condò son interessantes: 148 òbres presentades, des quaus 87 en apartat de narracion e 61 en de poèsia. Se guardam es donades de participacion per categories trobam que, a nivèu infantiu 76 òbres s'an presentat entar apartat de narracion e 43 entath de poèsia. A nivèu adult se i presentèren 29 òbres, onze des quaus de narratiua e 18 de poèsia.

I auec dus jurats, era un entà avalorar es trabalhs des categories infantius e er aute entara categoria d'adulti (vedetz eth quadre adjunt des persones que composauen es jurats). Rosa Ma Salgueiro siguec era presidenta deth jurat infantiu e hec un petit parlament abantes de presentar es resultats deth concors tad aguesti nivèus. Jèp Montoya siguec eth president deth jurat d'adults e hec un vibrant parlament d'occitanitat e libertat.

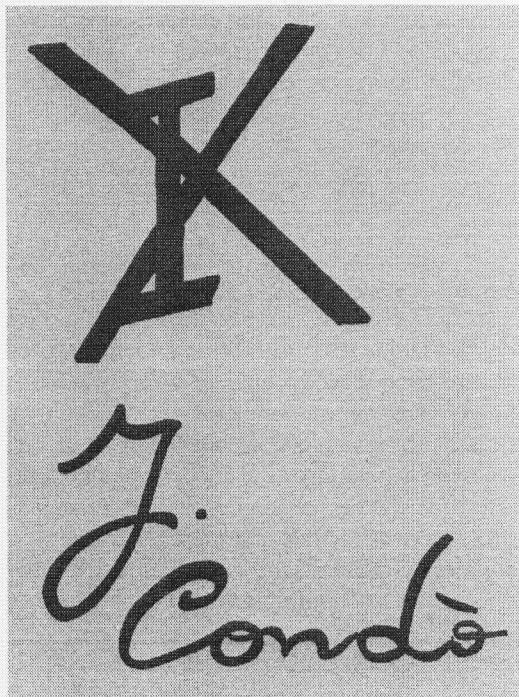
Es Turifics Txampinxús siguen es mims qu'esvaguèren er acte e heren costat a Manuela Anè e Veronica Barès, dera Oficina de Foment e Ensenhament der Aranés, ena escenificacion der eveniment. Tanben eth sindic hec un parlament protocolari tà concludir er acte. Siguec ua hèsta digna, d'un meritable concors -dejà de longa tradicion-, qu'auec era virtut de non engüejar.

Membres deth Jurat Infantiu:

Sra. Paquita Cuny: directora dera Escòla Publica de Bossòst.
Sra. Soledat Tamarit: directora dera Escòla Publica de Les.
Sra. Montse Rodríguez: directora dera ZER.
Sra. Ma José Fernández: professora d'aranés.
Sra. Ma José Peremiquel: professora d'aranés.
Sra. Ròsa Ma Salgueiro: directora deth Centre de Recorsi Pedagogics.

Membres deth Jurat d'Adults:

Sr. Joan-Lois Baradat: escrivan.
Mn. Jusèp Amiell.
Sr. Jòrdi Suils: professor dera UdL.
Sra. Angelina Cases: directora dera Escòla Publica de Vielha.
Sr. Miquèu Segalàs: professor der IES d'Aran.
Sr. Jèp Montoya: membre der IEI e president deth jurat.

PARTICIPACION OCCITANA DER ESTAT FRANCÉS

Se presentèren un totau de 22 òbres d'occitans der Estat francés, catorze des quaus èren escrites en lengadocian e ueit en varianta bearnesa.

Ei important destacar era gran quantitat de prèmis que s'emportèren en aguesta edicion deth Concors es variantes dialectaus que non èren en aranés. Atau, e en apartat de narratiua, en listrat de 9 a 10 ans un tresau accèssit escrit en bearnés; en nivèu d'11 a 12 ans der apartat poètic, un dusau e tresau accèssits escrits en lengadocian. Tanben en poèsia, en listrat de 13 a 15 ans, un prumèr prèmi escrit en lengadocian; atau coma tanben obtenguèren un prumèr prèmi e eth lòc de finalista dues òbres de poèsia escrites en lengadocian en nivèu de 16 a 17 ans.

Fin finau, en nivèu d'adulti, e en narratiua i auec un finalista (lengadocian), e un prumèr (bearnés) e un dusau accèssit (lengadocian). En apartat poètic des adults, s'emportèren un prumèr prèmi escrit en lengadocian. Dit d'un aute biais, es occitans der Estat francés s'emportèren tres prumèrs prèmis, dus lòcs de finalista, un prumèr accèssit, dus dusaus accèssits e dus tresaus accèssits. Tot un exit! Felicitats.

Era postura editoriau d'aguest diari respècte ara concession de **prèmis deth Concors Literari Mn. Condò** a estat d'entusiastic supòrt e ac contunharà estant maugrat era recriminacion de quauque membre dera oposicion que, pr'amor deth sòn vòl garièr ena vida politica, non pòt entèner que tamb era cultura non se i jògue, e que s'era cultura non se hè contra degun, eth sindic Barrera mos aurà ath sòn costat. Coma de hèt tostemp que mos i a, maugrat qu'eth non ac sàpie. Defèner er aranesisme, era transparéncia informatiua, eth pacte, eth consens e es valors des institucions d'Aran ei èster ath cant deth sindic, o aumens nosati atau qu'ac credem, pr'amor qu'ei militant d'un partit indiscutiblement democratic. Ua auta causa ei s'era hèsta mos agradèc o non. Çò que trobrèrem a faltar ei un bon discors politic sus era cultura per part deth sindic. Era escadença s'ac valie. Tot e qu'era oposicion auesse criticat era 'jogada', era hèsta plan que se meritaue un tracte especiau. Perque tostemp ei çò de madeish; es que s'an de creir çò que hèn son es madeishi qu'ac organisen. S'aguest liurament de prèmis ei ua des soletes hèstes literàries institucionaus de tot er an ei que deu èster important. S'es madeishi organisadors la convertissen en un liurament de prèmis que, tant pòden èster de fòtbol sala coma de hèsta fin de cors d'un collègi, alavetz ja a ua categoria diferenta. Ena sala deth cine de Vielha, en liurament de prèmis, non

sonque non i ère tota era classe politica deth país, ei que non i èren n'es representaires d'entitats dera societat civiu que i auien d'èster. Obviament, non n'a era culpa er actuau equip de govèrn deth Conselh de qu'era frivolitat respècte es nòstes institucions e era cultura siguen eth sermon de cada dia en país. Non se tracte de passar lista, mès ei vergonhaire que i age politics e representaires d'entitats que non se dignen a desplaça-se entàs nòstes causes. Quin ère eth problèma? Era ora, eth dia, eth lòc, eth partit dera *tele*, que non i auie cap de '*patum*' de Barcelona, Madrid o París entà chocà-li era man, qu'es causes de Carlos ja mos les coneishem, qu'era cultura ei de quate hòls, que è eth negòci plen de gent, qu'arrés de casa non s'auie presentat... Obviament, toti son liures de hèr çò que volguen, mès aumens es politics electes que i auien d'èster e non excusà-se tamb que ja i son representadi pes companhs. Perque ena conduta politica i a çò que se nomena **er efècte miralh**, qu'ei un fenomèn plan simple e qu'a un valor superior enes comunitats petites. Er efècte ei eth següent: era opinion publica avalore -que non vò pas dèder que i sigue d'acòrd- ua actitud, ua politica o ua institucion ath madeish nivèu de com es protagonistes d'aguesta actitud, aguesta politica o aguesta institucion ac hèn. Per exemple un sindic, qu'ei un cap de govèrn e independent deth quau pensèssim -que

non ei eth cas- qu'ei un pògapena, ei eth cap dera maxima institucion deth país e per tant a d'auer un tracte preferent. Per exemple, un Plen deth Conselh Generau, qu'ei coma se siguesse eth nòste parlament, ath delà des conselhèrs deth govèrn i é era oposicion que se merite un tracte especiau, coma hè-los corresponsables des decisions prohondes deth país, passà-les-i informacion, eca. E açò basicament perque tanben son representants d'un sector dera poblacion. E atau poderiem trobar fòrça situacions. E en cultura çò de madeish. Eth sector intellectuau ne improvise ne s'articule artificiaument. S'es madeishi aranesi non mos credem era nòsta cultura e era sua potencialitat lingüistica e identitària, alavetz qu'ei pro. E s'ath liurament de prèmis deth Concors Condò no se li volie dar mès importància -ja non intellectuau e literària, ei que ne tansevolh d'eveniment mundan-, donques qui organise er acte a eth sòn dret e li respectam, mès qu'alavetz mos calerà organizar ua auta hèsta de cultura, dilhèu mès mundana e protocolària, a on toti i volguen èster, a on eth sindic, quin sigue, i hèsque eth sòn manifest der estat dera cultura e a on sigue de tanta qualitat çò que se hèsque que TV3 ac dongue en dirècte com ac hè tamb d'auti certamèns; o ei qu'un aranés ei mens important qu'un catalan dera hèsta literària de Santa Llúcia o qu'un valencian des Prèmis Octubre o qu'un andorran des prèmis nacionaus?

ETH CROTZAT

Ena maitiada de dissabte a dimenge apareisher ena redaccion d'aguest diari çò qu'en premsa se nomena **uns holets malignes** que semièren eth *caos* en tota era informatica e joguèren ua mala passada a correctors, redactors e tot er equip en generau. Anèc d'un 'peu', tamb eth risque que suposaue, que non gessesse aguest darrèr dimenge ETH DIARI. Mès, coma ei politica editoriau que, maugrat que s'en.hon-se eth mon, e ni que sigue mecanografiat a man, tamb qualitat tipografica o non, per plan cuert que sigue de contiengut, era

obligacion tamb eth lector ei era d'aparèisher. Aguest dimenge gessèrem tamb era mieitat deth materiau que s'auie escrit entà curbir eth liurament de prèmis deth Concors Condò e, ath delà, publicàrem un "Eth crotzat" en version giganta, ena unica manèra qu'es malaisides maishines mos ac deishauen processar e imprimir. Deuant de tanta desfortuna, çò de mès divertit ei que mos an telefonat lectors dident-mos que de tan gran com ère "Eth crotzat" auien gosat hé-lo.

Qu'ac celebrem, mès voleriem explicar as nòsti lectors qu'arrés non veigue "Eth crotzat" en aranés com un simple jòc de tramit, pr'amor que còste plan aué-lo cada setmana ena lengua nòsta. En catalan, castelhan o francés veir un crotzament de mots non ei cap nauetat, mès que cada dimenjada n'i age un de nau e deth tot originau ja ei ua auta causa. Voleriem ahiscà-vos tà practicar er idioma d'ua forma ludica com tamb "Eth crotzat", que tanpòc ei tan dificil. Coratjatz-vos!

COLLABORACIONS PERSONAUS

IX CONCORDS DE MOSSSEN CONDÒ SAMBEAT

Nau ans ja qu'eth concors literari apareish en carrèr e que se consolide damb era qualitat des sues òbres e damb era polida hèsta de presentacion. Eth dissabte toti gaudirem d'ua hèsta culturau que ja ei emblematica en procès de promocion der aranés. Es discorsi deth Sindic d'Aran e des presidents de jurat mos heren participar dera reflexion collectiva de qu'auançam per bon camin ena conservacion e promocion dera nòsta identitat. Es actors saber en hè-mos arrir e dèren fòrça color ara seriositat der acte. Era grana participacion de mainatges e adults en ua entrèga de prèmis fòrça ben organizada dèc importància a tota era realisacion. Mès, ath delà de tot açò, ce qu'ei vertadèrament important ei era grana participacion d'escivans que de totes es edats dan sentit d'an en an ara naua convocatòria deth Concors e fornissen eth nòste hèt diferenciau de literatura de qualitat creishent. En literatura infàntil, e gràcies a un procès identitari existent ena escòla aranesa e ara volentat d'un bon numerò de professors, era participacion se manten elevada e damb una bona dòsi de trebalh ben hèt. Ena categoria d'adults ja i comencen a participar

aqueri que hè uns ans comencèren ena categoria infàntil; son gent que ja a recebut ua bona formacion en aranés e que n'an es sòns efèctes. En aguesta categoria s'a notat un creishement important de participacion respècte dera der an passat, ... Toti aguesti aspèctes hèn qu'eth Concors de Mossen Condò vage configurant-se coma un referent de qualitat literària que s'intègre laguens dera tostemp qualitativa literatura occitana. Ei atau qu'era participacion d'escrivans de renòm dera occitana francesa a estat tanben importanta en aguesta edicion e a ajudat a plaçar eth Concors ena Occitània tota.

Jusèp Loís Sans Socasau
Coordinador dera Oficina de Foment e Ensenhament der Aranés deth Conselh Generau d'Aran

AGUEST EI UN ESPACI A ON I PÒT AUER ETH SÒN ANONCI. TRUCATZ-MOS E MOS L'ENCOMANATZ, NOSATÌ LI HARAM ERA COMPOSICION GRAFICA, ERA TRADUCCION E TOT AQUERÒ QUE CALGUE, PETH MADEISH PRÈTZ. CADA MODUL (6,8 cm x 5 cm) A UN PRÈTZ DE 3.000 PESSETES MÈS IVA. TELEFON 973 64 17 72

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Europa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num.5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Companys.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Pilar Barés e Xavier Gutierrez.

Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI
en Vielha. Tirada: 1000 exemplars.